

Inbreng voor Tweede Kamerleden i.v.m. het AO Leraren

Aantrekkelijke opleidingen voor een aantrekkelijk beroep

Om het lerarentekort in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs te bestrijden zetten hogescholen in op aantrekkelijke opleidingen voor een beroep waarbij je een belangrijke bijdrage mag leveren aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren. De hbo-lerarenopleidingen ontwikkelen een groeiend aanbod van flexibele trajecten om nieuwe doelgroepen naar de opleiding te trekken. De eerste resultaten zijn positief. Om deze ontwikkelingen te stimuleren willen we een aantal punten onder uw aandacht brengen ter voorbereiding op het AO Leraren van woensdag 21 februari a.s.

Het aantal deeltijdstudenten op de pabo is het afgelopen jaar met 30% gegroeid. Deze groei wordt met name veroorzaakt door een sterke stijging van het aantal studenten in de verkorte deeltijdtrajecten. Dit zijn meestal tweejarige trajecten voor studenten die reeds een ho-diploma op zak hebben en waarmee dus een geheel nieuwe doelgroep wordt aangeboord. De stijging van deze groep is opvallend te noemen en vormt hiermee een waardevol opleidingstraject. Doordat wordt ingezet op een uitbreiding van de zijinstroom-regeling bestaat het risico dat de investeringen in de kwaliteit van de verkorte deeltijdtrajecten teniet worden gedaan. De Vereniging Hogescholen is van mening dat op beide trajecten moet worden ingezet. Om die reden verzoekt de Vereniging Hogescholen om te bezien of de instroom naar de verkorte deeltijdtrajecten eveneens een financiële impuls kan krijgen.

Kwaliteit en diversiteit

Het aantal mannen dat dit studiejaar startte op de pabo groeide met 18% vergeleken met 2016. In totaal is een kwart van de 4.313 eerstejaars pabostudenten mannelijk. De vooropleidingseisen voor de pabo hebben geleid tot een forse daling van de instroom bij de invoering in 2015/2016. Inmiddels is deze instroom aan het aantrekken van 3.901 studenten in 2015, naar 4.313 studenten in 2017. Daarnaast zien we dat de vooropleidingseisen bijdragen aan het bevorderen van de kwaliteit van de instroom, een belangrijke doelstelling voor de invoering ervan. Zo is de uitval in het eerste jaar verminderd met 7,6% [18,4% uitval in 2014, naar 10,8% in 2015]. Een belangrijk punt van aandacht is wel dat door de invoering van de vooropleidingseisen de instroom van allochtone jongeren sterk verminderd is. In de grote steden zijn pilots gestart met financiering van het ministerie van OCW om te bekijken op welke wijze deze doelgroep alsnog voldoende voorbereid kan worden op de pabo. Eerder heeft uw Kamer al gevraagd naar de positie van deze studenten die per 1 februari instromen. Hiervoor vragen wij opnieuw uw aandacht.

Breed inzetbaar met specialisaties

Om het lerarentekort niet verder op te laten lopen, is het van groot belang dat de afgestudeerden van de pabo breed inzetbaar blijven. Zij zijn hierdoor flexibeler en kunnen in alle leerjaren voor de klas staan. Uiteraard worden studenten op de pabo goed voorbereid om les te kunnen geven aan zowel jonge als oudere kinderen. Studenten op de pabo doen hierbij kennis op van de doorlopende leerlijnen in de hele basisschool en leren over de gehele ontwikkeling van kinderen. Na deze basis hebben studenten de vrijheid om te kiezen waarin ze zich meer willen specialiseren, bijvoorbeeld het jonge of het oudere kind. Daarnaast bieden 19 pabo's een nascholingstraject "jonge/oudere kind specialisatie" aan voor leraren die al voor de klas staan. Sinds 2014 hebben zo'n 600 cursisten de opleiding met succes afgerond.

Meer doelgroepen aantrekken

Om meer studenten te interesseren voor lerarenopleidingen is het van belang om nieuwe doelgroepen aan te trekken. Met name gericht op de tekortvakken, zijn de hbo lerarenopleidingen voor het vo en mbo diverse nieuwe initiatieven gestart waarvan wij veel verwachten. We willen een aantal van deze initiatieven onder uw aandacht brengen, zonder hierbij uitpuittend te zijn:

- **Pilots flexibilisering van het deeltijdonderwijs**, waar veel lerarenopleidingen vo aan deelnemen. De innovaties die in dit kader plaatsvinden, en de ervaringen die worden opgedaan met het werken met leeruitkomsten, werken door in de voltijd opleidingen.
- Diverse hogescholen bieden de mogelijkheid om **meerdere bevoegdheden naast elkaar te behalen**. Zo kun je in vijf jaar tijd een bevoegdheid halen voor twee vakken in het vo, waarmee afgestudeerden weer breder inzetbaar zijn voor de scholen en daarmee bijdragen aan het oplossen van het lerarentekort. Ten aanzien van deze brede bevoegdheden staat de vereniging open om met alle relevante partijen het gesprek te voeren over het bevoegdhedenstelsel.
- **Pilots met circulaire carrières** in Zuid-Nederland, met name gericht op de techniekvakken. Het groeiende tekort aan nieuwe techniekleraren heeft ertoe geleid dat opleiders, werkgevers en regionale partners samenwerken aan nieuwe onderwijsroutes en carrièreperspectieven. Hierdoor kan een leraar techniek /ICT veel gemakkelijker ook zelf nog werkzaam zijn in de praktijk.
- **Teachers college**: deze opleiding, gericht op het docentschap in brede zin, is opgebouwd volgens het zogenaamde 'liberal arts'-model: een brede oriëntatiefase met ruimte voor eigen ontwikkeling, individuele keuzes en het verwerven van algemene kennis. Pas later maakt de student een keuze voor po of vo, of zelfs voor beide.

Ten slotte spelen de opleidingen in op de bestuursakkoorden van het po en het vo waarin masterambities zijn opgenomen. Afgelopen studiejaar zijn diverse nieuwe educatieve masters (o.m. Talentontwikkeling, Docent beroepsonderwijs en Toetsing) gestart om in te spelen op de verwachte groeiende vraag vanuit het werkveld naar meer verdiepende en specialistische masters t.b.v. het leraarsvak.

Om meer studenten te interesseren voor het leraarsvak, vragen de hogescholen van de overheid:

1. **Doorzetten beleid ten aanzien van flexibilisering en gezamenlijk vasthouden aan de stevige kwaliteitseisen**, en deze niet los te laten onder druk van voorspelde lerarentekorten;
2. **Ruimte om de diversiteit van de instroom naar de pabo te vergroten**. Onder meer in het kader van goedvoorbereidnaardepabo. **Het verkennen van de mogelijkheden voor een financiële stimulans** voor studenten in verkorte deeltijdtrajecten behoort hier ook bij;
3. Tot slot doen wij hier een oproep tot het **bewaken van helderheid en transparantie van het stelsel**. Voor velen is de bestaande veelheid aan routes tot het leraarschap al onoverzichtelijk. Wij denken dat er vooral meerwaarde zit in het voor aspirant-studenten duidelijk maken op welke manier zij met hun achtergrond een leraarsbevoegdheid kunnen realiseren. **Een helder overzicht van alle beschikbare beurzen** (zowel regionaal als landelijk) voor lerarenopleidingen hoort daar ook bij. Opdat alle geïnteresseerden dezelfde mogelijkheid hebben om hun opleiding te bekostigen.

Wil u meer informatie of heeft u vragen over standpunten van de Vereniging Hogescholen, dan kunt u contact opnemen met Nynke van Hurne, bereikbaar via hurne@vereniginghogescholen.nl, (070) 312 21 13 en 06 2342 63 99.

